

Driekoningentriptiek

Drie bedelaars die als Driekoningen met hun ster zingend rondgingen, verdwaalden in een oneindige sneeuwvlakte. Tot ze in de verte in een schamel foorwagentje een kaars zagen branden. Ze klopten aan en gaven daar, zonder dat ze het zelf goed beseften, al hun eten en centen af aan een arme man en zijn vrouw die net een kind had gebaard. Pas nadien werd hen duidelijk dat ze daar en toen Jozef, Maria en Jezus hadden ontmoet.

We hebben dit verhaal van Felix Timmermans twee jaar geleden al eens in herinnering gebracht. Die drie schobbejakken, Suskewiet, Pitjevogel en Schrobberbeeck, hadden de religieuze ervaring van hun leven meegemaakt. Het was het middenluik van wat Timmermans zijn *Driekoningentriptiek* had genoemd, en dat hij een jaar later in 1924 als een toneelstuk *En waar de ster bleef stille staan* de wereld instuurde.

Een triptiek bestaat echter naast een groot middenluik ook uit een linker- en een rechterbijluik. Met zijn verhaal over de ontmoeting met de Heilige Familie had Timmermans verteld wat er in het middenluik van zijn triptiek gebeurde. Maar hoe verliep het verder met die drie armen van geest die elk jaar als Driekoningen met hun ster rondgingen? Wat gebeurde er m.a.w. in het linker- en het rechterbijluik van zijn *Driekoningentriptiek*?

We zijn een jaar later. De herder Suskewiet was de ontmoeting met het kindje Jezus van het jaar voordien helemaal niet vergeten. Hij was zelfs tot inkeer gekomen en wou enkel nog met zijn twee kompanen Driekoningen gaan zingen indien ze al hun geld daarna aan de arme mensen zouden geven. Ze lachten hem uit en de palingvisser Pitjevogel en de bedelaar Schrobberbeeck trokken er dan maar als Driekoningen met hun tweeën op uit. Suskewiet bleef alleen in zijn schamele schaapsstal. Hij was ziek en lag te ijlen op zijn bed. Door een klein venstertje zag hij de sneeuw en het glinsteren van de maan tot er vanuit de verte een felle lichtgloed steeds dichterbij hem toekwam.

Zijn stal rook 'ineens naar een hof vol rozen', schreef Timmermans. De felle lichtgloed bleek het kindje Jezus te zijn. Het zei tegen Suskewiet dat het deze keer zelf naar hem was gekomen. 'Kom', zei het kindje, 'gaat ge mee naar ons huis?' Maar mijn schaapjes dan, kwam Suskewiet nog tussen, 'mogen die niet meegaan, want ik ben herder?' En Jezus antwoordde hem toen 'hoe meer, hoe liever' en samen gingen ze een gouden paleis tegemoet boven een tuin in lentebloei. De dag nadien vonden ze Suskewiet dood in zijn bed, maar in zijn stal rook het naar de rozen.

Terwijl de palingvisser Pitjevogel het jaar daarna, door een ontmoeting met een afgezette pastoor, een pact met de duivel sloot, kwam de bedelaar Schrobberbeek daarentegen ook tot inkeer. Hij bad voor elk kapelletje waar een beeld van Onze-Lieve-Vrouw stond. Hij wou op Kerstmis zelfs naar de nachtmis. Maar hij had schrik dat er weer iets heiligs ging gebeuren. En zo geschiedde. Wanneer hij in het duister naar de kerk ging, zag hij onderweg dat alle Lieve-Vrouwebeeldjes uit hun kapelletjes verdwenen waren tot plots het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën hem zelf tegemoetkwam en hem vroeg om haar verder te dragen naar de andere beeldjes die verzameld waren voor een viering aan het kruisbeeld bij de Waterplas. Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën was immers te laat omdat ze nog een arme palingvisser had moeten helpen.

De dag nadien stonden alle beeldjes opnieuw op hun plaats. Aan het kapelletje van O.-L.-Vrouw van Zeven Weeën vond men echter de palingvisser die een pact met de duivel gesloten had, dood 'geknield, met zijn handen nog krampachtig aan de ijzeren staven van de grille geklemd'. Een gele adder lag met opengescheurde buik naast hem. En Schrobberbeek dan? Die 'was nu een heel andere vent geworden, vanbinnen, in zijn hart'. Wat hij echter niet had afgeleerd was het bedelen en alles wat hij op zijn weg vond en wat niet te heet of te zwaar was, nam hij nog steeds mee.

Dit mirakelverhaal speelde zich af in Vlaanderen. Timmermans wist op een verrassende wijze de heilige en mysterieuze sfeer van Kerstmis en Driekoningen op te roepen. Het hoeft niet altijd een echte thriller te zijn om een verhaal spannend te maken, al zijn goede thrillers niet te versmaden. Daar kan onze medeparochiaan en tevens thrillerauteur Ray Deneve over meespreken. Wanneer corona het opnieuw toelaat, zal onze parochieassistent Wim Holderbeke voor *Kerk en leven* met hem een boeiend gesprek hebben over zijn recent boek. Wie had gedacht dat juist corona ons voor een thriller in spanning zou laten wachten?

(Marc Van Kerchove)